

Ctnost naděje a sedmá poatlantická kulturní epocha

Sergej O. Prokofjev

Poslední stupeň na cestě Kristova impulsu do lidských schrán tvoří jeho spojení s fyzickým tělem, jeho proniknutí až k pevným částem, k soustavě kostí. A to otevírá pro vědomí člověka možnost pozvednout se ke sféře vyššího devachanu, ke světu intuice, a dokonce ještě k vyšší sféře Prozřetelnosti neboli budhi. Právě tímto vzestupem vědomí je pro všechny doby individualita apoštola Jana, „učedníka, kterého Pán miloval“. Jedině on byl s to pozvednout své vědomí ke sféře vně zvěrokruhu, aby tam přijal Ducha svátého, který mu umožnil *spoluprožívat vědomě mystérium Golgoty*, prožít Krista v jeho nejvyšším zjevení jakožto velké makrokosmické Já světa, o němž kdysi v temném tušení podávali zprávu svatí říšiové, pravice: Višva Karman prodlévá ještě *na one straně hranic* naší sféry. Toto prožívání předstupuje nyní v nové, jaksi obnovené podobě před Janem. Neboť Višva Karman neprodlévá již vně sféry zvěrokruhu, nýbrž na Zemi, a spojuje pro všechny budoucí časy - díky svému sjednocení s fyzickým tělem Ježíše z Nazaretu - lidi s nejvyšší kosmickou sférou, s prazdroji Ducha svátého. Ostatní apoštolově nemohou do této doby ještě dosáhnout takovéto výše vědomí. Proto upadají do spánku, který měl podle Pátého evangelia trvat až do začátku svatodušních událostí.⁹³ Proč ale učedníci usnuli? Proč nemohli do svých duší vědomě přijmout impuls Ducha svátého? Evangelista Lukáš k tomu říká: „Potom vstal [Kristus Ježíš] od modlitby; když však přišel k učedníkům, shledal, že *zármutkem byli usnuli*.“ A když byl Ježíš v zahradě Getsemanské jat předními kněžími, stalo se ze „zármutku“ „zoufalství“: „Tu ho všichni opustili a uprchli.“ Toto *vnitřní zoufalství*, které brání Kristovu impulsu proniknout až do fyzického těla člověka, ovládá úplně duše apoštolů po jejich útěku a dosahuje jaksi své kulminace trojím zapřením Petrovým.

Tak stojí před námi v uvedených scénách evangelia na jedné straně vznešená postava apoštola Jana a na druhé straně obraz všech překážek, které se staví do cesty prožívání Kristova impulsu až do fyzického těla. Dnes by nás však obraz těchto překážek neměl zbavovat odvahy, neměl by nám dávat pochybovat o našich silách, neboť i když se u uvedených událostí jedná o tak vznešené individuality jako apoštolově, je zde přece třeba přihlídnout k tomu, že se všechny tyto události uskutečnily *před* mystériem Golgoty. Dnes ale, téměř dvě tisíciletí po mystériu Golgoty, jakož i po roce 1899, konci kali-jugy, můžeme také ve fyzickém těle usilovat o vědomé prožívání Krista. V ročním koloběhu je pro tento poslední stupeň proniknutí Krista do schrán zvláště vhodná doba sedmi velkých postních týdnů před Velikonocemi a Velikonoce samy.

Je zde však také třeba - jako na předcházejících stupních - vyvinout určitou ctnost, aby se umožnilo Kristovu impulsu působit dnes až do fyzického těla. Neboť prožívá-li člověk substancí kosmické lásky o Epifanias jako následek reálné přítomnosti Krista v já a vniká-li do jeho schrán, „vylévajíc se“ přes hranice já (jak jsme viděli v předcházejícím pozorování), tak se ukazuje jako síla víry v astrální těle, jako síla lásky v éterickém těle a konečně jako síla *naděje* v těle fyzickém. Tak to jsou v podstatě právě síly naděje, které budují a udržují z nitra naše fyzické tělo, činíce nás i ve fyzickém ohledu „vzpřímenými, přímými /aufrechte/“ lidmi. „Právě pro fyzický život potřebujeme naději, neboť naděje udržuje všechn fyzický život pohromadě a *vzpřímený* - Nic se nemůže stát na zevní fyzické úrovni bez naděje. Proto souvisí také síly naděje s poslední schránou naší lidské bytosti, s naším fyzickým tělem. Čím jsou síly víry pro astrální tělo, síly lásky pro tělo éterické, tím jsou síly naděje pro tělo fyzické“, praví Rudolf Steiner. „Naděje *buduje* naše fyzické tělo.“

Jak ale máme v dnešní době, která se nám jeví rostoucí měrou jako beznadějná, nacházet v sobě pravou naději, působící až do fyzického těla? To je dnes možné *pouze* anthroposoficky orientovanou duchovní vědou. „Co nám dává tato duchovní věda“, táže se Rudolf Steiner a odpovídá: „Dává nám tím, že nás seznamuje se všeobjímajícím *zákonem karmy*, se *zákonem opakovaných životů*, to, co nás v

duchovním ohledu právě tak proniká nadějí, jako nás pro fyzickou úroveň obdaruje nadějí vědomí, že zítra vyjde slunce, že semena budou růst jako rostliny. Ukazuje nám, ... chápeme-li karmu, že toto fyzické tělo *bude opět vybudováno v novém životě* silami, které nás pronikají jako síly naděje.“ Tak se stávají, díky moderní duchovní vědě, síly naděje pro nás reálnými *silami zmrtvýchvstání*. A jediné tyto duchovní síly zmrtvýchvstání, které působí jako výsledek přítomnosti Kristova impulsu ve fyzickém těle poté, když do něho mohl vstoupit dík ctnosti naděje, jen tyto síly mohou v nás *přemoci ony síly zoufalství*, které kdysi - s výjimkou Jana - nemohli přemoci dokonce apoštolově, jelikož Kristus ještě nevstal z mrtvých. Leč počínaje naší dobou, zcela zvlášť však během šesté a *sedmé* kulturní epochy, se budou tyto síly zoufalství projevovat nejen jako síly, které zatemňují vědomí člověka, jak tomu bylo v době události v Palestině, nýbrž budou přinášet postupně „*duchovní smrt*“, která povede k bezprostředním a již nikoli napravitelným změnám ve fyzickém těle: „Člověk, který by musel *zoufat* nad tím, co musí předpokládat pro budoucnost, šel by světem tak, že by to bylo dobře patrné na jeho fyzickém těle“, praví Rudolf Steiner. A v budoucnosti může proti tomuto pomalému odumírání fyzického těla působit jen jedno: když přijmeme nauku o reinkarnaci a karmě, to znamená nauku o světové *spravedlnosti* a světové *naději* v její nové, vpravdě *křesťanské* formě, jak žije v anthroposofii Rudolfa Steinera.

Proč ale přišla právě dnes do světa tato nauka, o níž jednou Rudolf Steiner řekl, že šířit ji je hlavním úkolem anthroposofie v přítomnosti. Odpověď nalezneme ve slovech Rudolfa Steinera: „Tím jsme poukázali na něco zcela důležitého a podstatného v naší době, na nové zjevení se Krista v éterickém těle, které právě nesmí být - následkem celého charakteru naší doby - vázáno na nějaké tělo fyzické. Poukázali jsme na to, že se Kristus zjeví na Zemi ve svém úřadě soudcovském, jaksi oproti trpícímu Kristu na Golgotě jako Kristus triumfující, jako *Pán karmy*, který byl již dříve předtušen těmi, kteří malovali Krista posledního soudu... Vpravdě je to něco, *co začíná ve 20. století a jde až do konce Země. Soud začíná naším 20. stoletím, to znamená řád karmy*.“ (‘ Tato slova poukazují na skutečnost, že Kristus dnes nastupuje cestu z lidského já do schrán, cestu, která v sedmé kulturní epoše dosáhne svého cíle tím, že vstoupí do fyzického těla lidí a umožní mu pak vydobýt pro lidstvo celou sféru zvěrokruhu, aby mohlo jednou vědomě vstoupit do oblasti světové karmy. „Vidíme tedy, jak na Zemi sestoupivší Kristus, vycházející od fyzicko-pozemské lidské bytosti, se postupně vyvíjí jako Kristus éterický, jako Kristus astrální, jako Kristus-Já, aby byl jako Kristus-Já Duchem Země, který se potom *se všemi lidmi pozvedne k vyšším stupňům*.“ A tak jako je individuální já člověka nositelem jeho vlastní individuální karmy, jejíž proud prochází bez přerušování různými vtěleními, tak se postupně stává makrokosmické Já Kristovo nositelem karmy světové, karmy celého lidstva. To se vyjadřuje esotericky v tom, že jeho tři nová zjevení, na která se prorocky poukazuje v evangeliu nasycením pěti tisíců, Proměněním na hoře Tábor a modlitbou stran kalichu v zahradě Getsemanské jakož i mystériem Golgoty, jsou současně také poukazy na to, že se Kristova bytost stala pánem následků předcházejících stavů Země, které jsou vepsány v akašické kronice.

Tak existuje souvislost mezi prvním nadsmyslovým zjevením Krista v naší epoše s procesem, jímž Kristus získává vládu nad oněmi karmickými silami, které jsou vypůsobením starého měsíčního stavu naší Země; mezi druhým zjevením v šesté epoše a jeho vládou nad karmickými silami, které vzešly ze starého stavu slunečního, a mezi třetím zjevením v sedmé epoše s karmickými silami, které pocházejí z metamorfovaných sil starého Saturnu. Neboť skutečnost, že Kristova bytost vystupuje vzhůru až v této době „spolu se všemi lidmi“ do zvěrokruhu a současně se sjednocuje se sférou světové karmy zemské minulosti až ke starému Saturnu, tato skutečnost je duchovní realitou, jež stojí za slovy: Od 20. století až do konce zemského vývoje bude brát Kristus na sebe stále více to, že bude působit jako pán karmy. V této souvislosti nabývají zvláštního významu dále uvedená slova Rudolfa Steinera: „Když tedy hledáme, co ještě existuje ze sil, které, řekl bych, byly přírodními silami starého saturnského vývoje, musíme jít k zákonitosti naší osobní karmy ... A pokusíme-li se uvést osobní karmu do souvislosti s konstelacemi, které se vztahují na tato znamení zvěrokruhu, potom žijeme přibližně ve sféře pozorování světa, které by se muselo aplikovat na zákony staré saturnské epochy.“ Tyto přírodní síly starého Saturnu, které koneckonců pocházejí z oblasti zvěrokruhu, jsou ve skutečnosti také tvůrci dvanáctičlenného lidského fyzického těla a podle své vnitřní podstaty

kosmickými silami naděje: „Na starém Saturnu byl položen zárodek fyzického člověka. Jak toč Byl tam položen duchovně, totiž v tom, co má pokračovat dále - naděje. Proto může být fyzické tělo nazváno zcela právem *tělem naděje*.“

Tak ukazují tyto dva výroky Rudolfa Steinera na souvislost mezi starými zákonitostmi Saturnu a světovou karmou na jedné straně - ve sféře zvěrokruhu nelze již karmu jednotlivého člověka oddělit od karmy světové - a na druhé straně na souvislost této lidské karmy se silami naděje, s vlastními hybnými silami sedmé kulturní epochy. To vše nám dává vyciřovat, jak v sedmé epoše, kdy Kristus vezme na sebe úplně světovou karmu, budou působit karmické zákony v lidstvu zcela jinak, jelikož v duchovním ohledu potom budou něčím zcela jiným.

Abychom si vytvořili byť jen přibližnou představu této možnosti vědomě pracovat s karmou, což se otevře v oné vzdálené epoše lidstva, chceme se obrátit k jednomu fenoménu, jenž se bude stále více stávat přístupným v přítomné michaelské epoše všem těm lidem, kteří za svého pozemského života mohou proniknout rostoucí měrou své astrální tělo světlem michaelské moudrosti a své éterické tělo láskou Kristovou. Rudolf Steiner popisuje, co takoví lidé budou prožívat v duchovním světě bezprostředně před svým zrozením: „Jsme ovšem vždy vystaveni nebezpečí, že tím, co konáme, druhým lidem škodíme. Úsudek o tom, co jsme způsobili druhému člověku, bude zářit zvlášť jasně v tom okamžiku, kdy jsme ještě v éterickém těle, kdy jsme ještě nevstoupili do těla fyzického. Tu však působí v budoucnu také světlo Michaelovo a láska Kristova. A budeme s to přivodit změnu ve svém rozhodnutí, že předáme tělo, které jsme si připravili, jinému člověku a sami převezmeme ono tělo, které bylo připraveno tím, koho jsme zvlášť poškodili. To je mohutný přechod, který se děje od naší doby do budoucna ve vztahu k duchovnímu životu člověka. - Budeme s to vstoupit do těla, které si musil připravit člověk, jehož jsme zvlášť poškodili; a druhý bude s to vstoupit do našeho připraveného těla. A tím se bude moci to, co můžeme uskutečnit na Zemi, karmicky vyrovnat zcela odlišným způsobem než jinak. Budeme jaksi jako lidé s to vyměnit si svá fyzická těla. - Země by nikdy nemohla dosáhnout svého cíle, kdyby to nenastalo; jinak by se lidstvo nikdy nemohlo stát na Zemi celkem. A to musí být! ...To je skutečná ideová magie. To je to, co ve starších dobách bylo nazýváno pravou bílou magií.“

Pozorujeme-li ještě jednou cestu, kterou jsme prošli v minulých kapitolách, potom shledáme, jaký v podstatě nevyčerpatelný význam má ta skutečnost, že právě v přítomné epoše, která hluboce trpí nevírou a materialismem, že může vproudit světlo duchovní vědy, světlo nové zjevení Michaela-Krista do astrálního těla, aby v něm probudilo pravou *silu víry*, která může uchopit celého člověka a může vést také intelektualitu samu k zduchovnění. Pouze když se celá lidská bytost pronikne světlem nového zjevení, otevře se, počínaje naší dobou, jednotlivému člověku možnost pracovat zmíněným způsobem na své karmě.

Již v šesté epoše se tento fenomén velice rozšíří, čímž se bílá magie lásky projeví jako následek působení Kristových sil v lidských éterických tělech. Rozvine se v boji s černou magií egoismu, která se pak také na Zemi rozšíří. A konečně v sedmé epoše budou odevzdávat ti lidé, kteří se pronikli až k fyzickému tělu silou Kristovou, v obětní službě pro lidstvo a z vědomé práce na karmě - nejen v duchovním světě před zrozením, nýbrž na Zemi samé během vtělení odevzdávat své fyzické tělo jinému člověku, budou moci přejít s plným vědomím z jednoho těla do těla jiného. Při těchto dějích bude individualita Zarathustrova (Mistra Ježíše) velkým pravzorem takovéto práce na karmě, jdoucí až k fyzickému výměnnému vztahu, současně ale bude také velkým učitelem na cestě zmíněné obětní služby. Zarathustra obětoval při přípravě událostí v Palestině *dvakrát* své fyzické tělo: poprvé, když opustil šalamounského chlapce, a podruhé, když opustil nátanského Ježíše.) Oba „přechody“ ale uskutečnil z nečistších sil božské *naděje*, naděje, že velká sluneční bytost Kristova vstoupí „do pozemského bytostného proudu“. Proto můžeme říci: Jenom možnost proniknout karmickými silami také fyzické tělo je s to probudit k životu ony vysoké síly naděje, jež potom bude lidstvo na konci sedmé kulturní epochy potřebovat: „Země by nikdy nemohla dosáhnout svého cíle, kdyby se toto nestalo; jinak by se nikdy nemohlo na Zemi stát lidstvo celkem. A to musí být!